İnsanları tek tip birey haline getirmek ya da belirli kalıplara sokmaya çalışmak ne kadar doğru?

Doğumdan itibaren koşulları farklı olan bireylerin birbirlerinden de farklı olmaları kaçınılmazdır. Hatta o kadar ki ikiz kardeşlerin bile birebir aynı ortam, aynı koşullar altında büyümelerine rağmen birbirlerinden farklı oldukları gözlenir.

Bireysel farklılıklar; fiziksel, duygusal, ilgi ve yetenek farklılıklarını kapsar. İnsanlar fiziksel özelliklerinde farklı olduğu gibi ilgi alanları ile de başkalarından farklı olur. Çevremize baktığımızda insanların farklı işlerle uğraştığını gözlemleriz. Bunun sebebi ise her insanın farklı özellikleri, ilgi ve yetenekleri olmasıdır.

İnsanları gökkuşağına benzetebiliriz. Gökkuşağı farklı renklerde olmasına rağmen bir bütünlük içinde hareket eder. Gökkuşağını rengarenk haliyle severiz. Peki ya tek bir renkten oluşsaydı yine bu kadar sever miydik?

İnsanlar da gökkuşağı misali. Farklılıklarımızla güzeliz, farklılıklarımızla özeliz ve her birimiz bu toplumun bir parçasıyız. Belli bir kalıba girmeye çalışmak yeteneğimizi, ilgimizi ve birçok özelliğimizi köreltmekten başka bir şey değil. Kimseye zarar vermediğimiz, farklılıklarımızı kötüye kullanmadığımız sürece birey olarak toplumda yer ediniriz ve toplumun bir parçası haline geliriz. Bu konuda anne ve babalara olduğu kadar okulda öğretmenlere de çok iş düşüyor.

Peki okullarda nasıl bir süreç izleniyor?

Okula her çevreden çeşitli davranış ve alışkanlıklara sahip öğrenciler gelir. Bu farklar onların davranışlarına yansır. Öğretmen bu farklılıkların bilincinde olmalı, onları tanımalı öğrencilerin geldikleri çevrede kabul edilebilen ama istenmeyen davranışları tahmin edebilmelidir. Öğrencilerin bu tür farklı davranışlarını yanlış anlamamak için, onları tanımak gerekir. Bireylerin söz konusu olduğu bütün uğraşıların temelinde bireyi tanıma süreci yer almaktadır. Bireyi tanımada kişi hakkında bilgiler toplamak ve bu bilgileri anlamlı olacak biçimde analiz etmek, değerlendirmek, yorumlamak, belirli sentezlere ulaşmak gerekmektedir. Bireyin tanınması için, bireylerin ilgi ve yetenekleri, başarı ve başarısızlıkları, kişisel ve sosyal uyum düzeyleri, sorunları, zayıf ve güçlü yanları, ilgi, tavır ve değer yargıları, yetiştiği çevrenin geliştirici ve engelleyici etkileri gibi ve daha pek çok özelliklerinin ayrıntılı olarak bilinmesi gerekir.

Eğitimde Bireyi Tanımanın Gerekliliği

Her bireyin gelişimi birbirinden farklı ve süreklidir. Bu süreklilik hem zihinsel hem bedensel, hem de psikolojik gelişimde görülmektedir. Ancak bu gelişimin hızı yaşlara göre değişiklik göstermektedir. En hızlı gelişim 0-10 yaşları arasındadır. Yine her bireyin ilgisi, kapasitesi, yetenekleri birbirinden farklıdır. Bu farklılıklar içerisinde eğitim ve öğretimi bireyin gelişim düzeylerine düzenleyebilmek için, bireyi tanıma hizmetlerine gereken önemin verilmesi gerekmektedir. Eğitimde bireysel farklılıkların ön plana çıkarılarak; eğitim -öğretim etkinliklerinin bireysel farklılıklara göre yapılması öğrenci başarısını arttıracaktır.

Peki özel eğitimde bireysel farklılıklar nelerdir?

Doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrasında, gelişim sürecinde oluşan çeşitli nedenlere bağlı olarak; bilişsel, dil, hareket, fizik, sosyal ve duygusal gelişimlerinde ölçme araçlarıyla ölçülebilen düzeyde yetersizlik, yavaşlama, gerileme veya ileride olma sonucunda yaşıtlarına göre farklı özellikler gösteren ve normal eğitim programlarından yararlanamayan, kısmen yararlanan veya yararlandığı halde destek programları ile eğitimlerini devam ettirebilen bireylerdir.

Bireyler arası farklılıklarına bakıldığında özel gereksinimli çocuk birçok özelliğiyle normal çocuk gibidir. Ancak bazı özellikleriyle onlardan farklıdır. Özel gereksinimli çocuklar için eğitim programlarının planlanmasında bireyin kendi içindeki farklılıkları göz önüne alınmaya başlanmıştır.

Özel gereksinimli bireyler, genellikle şu gruplarda toplanmaktadır:

Özel Öğrenme Güçlüğü

Bedensel Yetersizlik, Süreğen Hastalık ve Ortopedik Yetersizlik

Dil ve Konuşma Güçlüğü

İşitme Yetersizliği

Görme Yetersizliği

Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB)

Yaygın Gelişimsel Bozukluk

Üstün ve Özel Yetenek

Bir sonraki yazımda bu grupların her birinden sırası ile ayrıntılı bir şekilde bahsedeceğim. Sağlıcakla kalın ve farklılıklarımızla özel olduğumuzu unutmayın.

Kaynak

http://ozelegitimsitesi.com/bilgi-kaynak/psikoloji-ve-bireysel-farkliliklar.html

"Bizim Köşemiz"de yarın **değerler ve etik** konusunda içerik sunulacaktır.